

[Lange.]

brugerne. Hvis den skal give Sikkerhed for, at man kan hjælpe det størst mulige Antal Landbrugere, vil det være en himmelraabende Uretfærdighed over for Kreditorerne, og hvis man skal være sikker paa ikke at gaa Kreditorernes Interesser for nær, vil den ikke blive nogen Hjælp for Debitorerne.

Det vil ikke være muligt at drage denne Grænse, ikke alene fordi Værdiansættelserne i sig selv er vanskelige nok, men ogsaa fordi der spiller saa mange andre Forhold ind. Vi har hidtil gennem Akkordlovgivningen og den bestaaende Moratorieordning bygget paa Ejendomsskyldvurderingen, men Ejendomsskyldvurderingen erkender man vist fra alle Sider i de allerfleste Tilfælde er for lav en Grænse, naar det gælder om at ansætte Landejendommenes Værdi, for saa vidt det overhovedet er muligt under Forhold som dem, vi lever under, at fastslaa en Landejendoms Værdi. Nu gaar man over til noget, som efter vor Opfattelse er et Fremskridt, idet man taler om Handelsværdi, men alligevel vil det i mange Tilfælde blive ganske vilkaarligt, afhængigt af et Udvalgs Skøn, og jeg for mit Vedkommende har ikke nogen stor Tillid til, at de bestaaende Udvalg, som vel ogsaa skal administrere den kommende Ordning, vil være i Stand til en retfærdig Ansættelse af Handelsværdien. Men dertil kommer, at man i det andet høje Ting har indført et nyt Begreb, Forrentningsværdien. Der skal nu ogsaa i visse Tilfælde tages Hensyn til denne. Forrentningsværdien skal bygge paa den nuværende Ydeevne og paa de gældende Priser. Hvis dette skal forstaaes som den øjeblikkelige Ydeevne eller som de øjeblikkeligt gældende Priser, saa vil en Landejendoms Forrentningsværdi altsaa være en Værdi, der kan svinge fra Dag til Dag eller fra Uge til Uge. Naar Flæskepriserne gaar op, stiger Ejendommens Forrentningsværdi, naar Smørprisen falder, falder Forrentningsværdien. Ligger en Ejendom i en Egn, hvor der er Tørke, forringes Ejendommens Ydeevne og dens Forrentningsværdi, og hvor der er gunstigere Vejrvilkaar, vil det modsatte være Tilfældet. Jeg tror, at saadanne Begreber i høj Grad vil være egnede til at medføre uretfærdige Værdiansættelser.

Dertil kommer, at Bestemmelserne i dette Lovforslags §§ 34 og 35 efter min Mening er saa uretfærdige over for Kreditorerne, at det undrer mig, at man om disse Bestemmelser synes at kunne samle et Fler-

tal i Rigsdagen. For hvad er det, der staar i disse Bestemmelser? Det er, at en Mand, som har søgt Moratorium, men som kortere eller længere Tid efter Gennemførelsen af Moratoriet sælger sin Ejendom, ikke er forpligtet til at betale sine Kreditorer, selv om han er i Stand dertil, selv om han har opnaaet en saadan Pris for Ejendommen, at han vil være i Stand til at fyldestgøre sine Kreditors Krav. Og selv om han ikke sælger Ejendommen, men bevarer den, til Moratorietiden er udløbet, vil han være fritaget for at betale sin Gæld, selv om han maaske meget vel er i Stand dertil, hvis ikke der er sket en Prisstigning paa Landejendomme i al Almindelighed. Det forekommer mig, at Bestemmelser af denne Art foruden at være i høj Grad uretfærdige over for Kreditorerne vil kunne virke ødelæggende paa den økonomiske Moral, og de er ogsaa i Strid med den økonomiske Opfattelse, som jeg under mit mangeaarige Kendskab til danske Landbrugere altid har beundret hos dem. Jeg har den Opfattelse, at i maaske ingen anden Del af Befolkningen har man i saa høj Grad sat en Ære i at opfylde sine økonomiske Forpligtelser som inden for den danske Landbostand, og det er derfor med Sorg, jeg ser paa de mange, ganske vist maaske ikke vilde Bestræbelser for at ødelægge denne Moral. Der er mange Bestemmelser i dette Afsnit, som jeg i og for sig kunde have Anledning til at gaa ind paa, men, som jeg allerede har sagt, jeg skal ikke forlænge Debatten, da disse Bestemmelser er langt bedre egnede til Behandling i Udvalget end til Behandling her i Tinget.

Jeg skal saa kun sige angaaende det sidste Afsnit, Dækningsbestemmelserne, at vi ikke kan medvirke til Gennemførelsen af den Nedsættelse af Indlaansrenten, som Lovforslaget tilsigter. Vi kan ikke gøre det, fordi det strider imod vor Opfattelse, som det stred mod vor Opfattelse, da man for kort Tid siden foretog en tvangsmæssig Nedsættelse af Indlaansrenten. Vi mener, at naar man her ønsker at fastsætte Indlaansrenten paa et lavt Niveau for en Periode af 5 Aar, saa kan man overhovedet ikke overse, hvilke Konsekvenser det vil kunne faa. Der kan meget vel i Løbet af 5 Aar indtræffe Forhold, som gør det ikke alene ønskeligt, men ogsaa i høj Grad nødvendigt, at der foretages en Forhøjelse af Indlaansrenten, og det vil ikke i saadanne Situationer være heldigt, være naturligt, at man for at kunne foretage noget saadant, som maaske skal gøres meget hurtigt, behøver Lovgiv-